

SOCIÁLNA POISŤOVŇA

POVINNOSTI MATKY PO PÔRODE

ak si chce v Sociálnej poisťovni uplatniť dávku materské

Čo je dávka materské?

Materské je nemocenská dávka poskytovaná z dôvodu tehotenstva alebo starostlivosti o narodené dieťa. Materské môže poberať matka dieťaťa, t. j. žena, ktorá dieťa porodila, alebo iný poistenec, ktorým je v zákonom vymedzených prípadoch otec dieťaťa, manžel matky dieťaťa, manželka otca dieťaťa a tiež fyzická osoba starajúca sa o dieťa na základe rozhodnutia príslušného orgánu, napr. súdu.

Na získanie dávky materské je nutné doložiť tlačivo *Žiadosť o materské*, ktoré vystaví lekár gynekológ (nie je voľne k dispozícii), resp. ak o materské žiada iný poistenec, tlačivo *Žiadosť o materské* si vyžiada od pobočky Sociálnej poisťovne. Nárok na materské vzniká spravidla od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, najskôr od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom. Materské sa poskytuje spravidla v období 34 týždňov.

Obdobie nároku na materské môže byť aj kratšie, napr. ak sa poberateľ dávky materské rozhodne nastúpiť späť do zamestnania. Nevyhnutou podmienkou na získanie dávky materské je, že žiadateľ o dávku materské musí byť v čase tzv. nástupu na materské nemocensky poistený alebo mu musí k tomuto dňu plynúť ochranná lehota. Zároveň musí byť splnená podmienka trvania nemocenského poistenia aspoň 270 dní v období dvoch rokov pred pôrodom matky dieťaťa alebo pred prevzatím dieťaťa do starostlivosti u iného poistencu.

Čo musí matka splniť na uplatnenie dávky materské?

1. Čo najskôr doručiť fotokópiu rodného listu dieťaťa Sociálnej poisťovni

Ak matka poberá materské zo zamestnaneckého pomeru alebo jej vznikol nárok na materské v ochrannej lehote, plynúcej zo zaniknutého zamestnania, fotokópiu dokladu o rodnom čísle dieťaťa (napr. rodný list dieťaťa, ďalej len „rodný list“) odovzdá v Sociálnej poisťovni podľa sídla zamestnávateľa. Samostatne zárobkovo činná osoba a dobrovoľne poistená osoba poberajúce dávku materské odstúpia rodný list pobočke Sociálnej poisťovne v mieste trvalého bydliska.

! Matky, ktorých zamestnávateľ má sídlo v Bratislave, a matky, ktoré podľa miesta trvalého bydliska patria do bratislavskej pobočky Sociálnej poisťovne, rodný list odstúpia na adresu:

Sociálna poisťovňa – pobočka Bratislava
Záhradnícka 153
829 02 Bratislava.

Fotokópiu rodného listu, ktorá nemusí byť overená, je potrebné zaslať poštou, mailom alebo doručiť osobne oddeleniu nemocenského poisťenia v príslušnej pobočke Sociálnej poisťov-

ne. Ak poberateľka materského nepredloží rodný list príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne, výplata dávky jej bude dočasne pozastavená. K obnoveniu výplaty dôjde po doručení rodného listu dieťaťa. Matky, ktoré nepoberajú zo Sociálnej poisťovne dávku materské, túto povinnosť nemajú.

2. Prihlásiť sa na dôchodkové poisťenie

Žena, ktorá podá prihlášku na dôchodkové poisťenie z dôvodu starostlivosti o dieťa, je dôchodkovo poistená, pričom štát za ňu plati poistné na dôchodkové poisťenie a poistné do rezervného fondu solidarity z vymeriavacieho základu vo výške 60 % jednej dvanásťtiny všeobecného vymeriavacieho základu (na rok 2016 je to 514,80 €). V Sociálnej poisťovni môže byť prihlásená na dôchodkové poisťenie z dôvodu riadnej starostlivosti o dieťa fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ak sa stará o dieťa do veku šesť rokov s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky a nie je dôchodkovo poistená ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, nebol jej priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok a nedovŕšila dôchodkový vek. Všeobecne platí, že registrácia na toto poisťenie vzniká odo dňa prihlásenia na toto poisťenie, najskôr však odo dňa podania prihlášky. Aby bola takáto žena dôchodkovo poistená už odo dňa narodenia dieťaťa, je nevyhnutné,

NAJČASTEJŠIE OTÁZKY

aby prihlášku na dôchodkové poistenie podala do 45 dní odo dňa jeho narodenia. Ak do 45 dní odo dňa narodenia dieťaťa nestihne podať prihlášku, dôchodkové poistenie jej vznikne až odo dňa podania prihlášky. Uvedené sa však netýka žien, ktoré sú dôchodkovo poistené ako zamestnankyne alebo ako samostatne zárobkovo činné osoby, ktorým sa poskytuje materské z povinného nemocenského poistenia zamestnanca alebo povinného nemocenského poistenia samostatne zárobkovo činnej osoby. Im stačí podať prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa až ku dňu ukončenia poskytovania materského, pretože v čase poberania dávky materské štát za ne platí poistné na dôchodkové poistenie automaticky zo zákona.

Žena, ktorej vznikol nárok na materské v ochranej lehote, z dobrovoľného poistenia alebo jej zaniklo povinné nemocenské poistenie pred narodením dieťaťa, nie je v čase poberania dávky materské dôchodkovo poistená automaticky, prihlášku podáva hned po narodení dieťaťa. Prihlásenie na dôchodkové poistenie vzniká, ak záujemkyňa doručí osobne alebo zašle poštou pobočke Sociálnej poisťovne v mieste jej trvalého bydliska *Registračný list fyzickej osoby, Vyhlásenie fyzickej osoby, že sa riadne stará o dieťa*, na účely dôchodkového poistenia a fotokópiu rodného listu dieťaťa. (V registračnom liste vyznačí krížkom prihláška, FO, za ktorú plati štát = typ 3, osobné údaje, dátum vzniku poistenia, dátum narodenia dieťaťa a podpis.) Ak sa žena nechce na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa prihlásiť, nemusí, štát za ňu poistné platiť nebude.

3. Vyžiadať si potvrdenie pre účely poskytovania rodičovského príspevku

Na uplatnenie nároku na rodičovský príspevok poskytovaný úradom práce, sociálnych vecí a rodiny predkladá žiadateľka o túto dávku potvrdenie Sociálnej poisťovne o dĺžke trvania poberania materského. Takéto potvrdenie poberateľke materského vystaví po skončení poberania materského ktorakoľvek pobočka Sociálnej poisťovne na počkanie alebo po telefonickom vyžiadani jej bude zaslané poštou. O potvrdenie môže požiadať aj Informačno-poradenské centrum Sociálnej poisťovne, prípadne aj elektronicky prostredníctvom Formulára pre otázky, ktorý sa nachádza na webovej stránke www.socpoist.sk v časti Kontakty.

Akceptuje Sociálna poisťovňa rodný list dieťaťa vystavený v inom členskom štáte Európskej únie?

Doklad o narodení dieťaťa vystavený v inom štáte Európskej únie Sociálna poisťovňa akceptuje. Akceptuje ho aj v inom ako slovenskom jazyku, pričom nemusí byť úradne preložený ani úradne overený. Musí však obsahovať meno, priezvisko, rok, mesiac a deň narodenia dieťaťa.

Môžem označiť rodné číslo dieťaťa telefonicky?

Rodné číslo dieťaťa nie je možné označiť telefonicky. Označiť rodné číslo môže poberateľka materského napríklad zaslaním rodného listu dieťaťa (poštou alebo osobne). Rodný list dieťaťa možno zaslať aj mailom na emailovú adresu príslušnej pobočky alebo priamo zodpovednej referentke, ak poberateľka materského pozná mailovú adresu referentky, ktorá jej záležitosť spravuje.

Aby som si splnila všetky povinnosti voči Sociálnej poisťovni, musím predložiť rodný list dieťaťa dvakrát? Pre dávku materské a aj pre to, že chcem, aby počas starostlivosti o dieťa za mňa poistné na dôchodkové poistenie platil štát?

Pre výplatu materského je potrebné fotokópiu rodného listu dieťaťa zaslať príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne – útvaru nemocenského poistenia. Prihlásenie na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa je dobrovoľné, žena sa na toto poistenie prihlásiť nemusí. Ak však chce, aby za ňu štát toto poistenie platiť, musí podať druhú fotokópiu rodného listu dieťaťa s ostatnými dokladmi aj na útvar poistného.

Môže ma na dôchodkové poistenie prihlásiť zamestnávateľ?

Poistné na dôchodkové poistenie platí štát za fyzickú osobu, ktorá sa prihlási ako osoba starajúca sa o dieťa do veku šesť rokov. To znamená, že na dôchodkové poistenie neprihlasuje osobu starajúcu sa o dieťaťa zamestnávateľ, ale fyzická osoba podá prihlášku sama za seba.

Môžem byť dôchodkovo poistená štátom a pri tom pracovať na dohodu s nepravidelným príjomom?

Za osobu, ktorá pracuje na základe dohody s nepravidelným príjomom, odvádzajú zamestnávateľ poistné na dôchodkové poistenie. Preto nie je možné, aby bola žena súbežne dôchodkovo poistená štátom z dôvodu starostlivosti o dieťa a pracovala na základe dohody s nepravidelným príjomom.

Čo znamená riadna starostlivosť? Je splnená aj v prípade, ak dieťa navštievuje materskú školu?

Hlavnou podmienkou pre osoby, ktoré sa starajú o dieťa do šiestich rokov jeho veku alebo o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom po dovršení šiestich rokov, najdlhšie do 18 rokov jeho veku, je splnenie podmienky riadnej starostlivosti. Riadna starostlivosť o dieťa na účely dôchodkového poistenia je starostlivosť poskytovaná dieťaťu v záujme všeobecného fyzického vývinu a psychického vývinu dieťaťa, najmä primeraná výživa dieťaťa, hygiena dieťaťa, výchova dieťaťa a dodržiavanie preventívnych prehliadok dieťaťa. Podmienka riadnej starostlivosti na účely dôchodkového poistenia sa považuje za splnenú aj vtedy, ak táto osoba zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa osobne alebo inou plnoletou fyzickou osobou alebo právnickou osobou (jasle, materská škola a pod.). Osoba starajúca sa o dieťa môže byť poistencom štátu aj v prípade, ak dieťa navštievuje materskú školu.

Zaniká dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa automaticky, ak sa zamestnám na dohodu?

Po vzniku povinného dôchodkového poistenia (napr. zamestnanca – dohodára) nemôže zároveň byť osoba dôchodkovo poistená ako poistenecký štát z dôvodu starostlivosti o dieťa. Z tohto poistenia sa musí sama odhlásiť do ôsmich dní odo dňa vzniku povinného dôchodkového poistenia.

Je potrebné podať žiadosť, ak chcem, aby za mňa Sociálna poisťovňa odvádzala príspevky do II. piliera?

Osobe, ktorá je prihlásená, resp. sa prihlásila na dôchodkové poistenie z dôvodu riadnej starostlivosti o dieťa a ktorá je zapojená aj v II. pilieri, Sociálna poisťovňa postupuje príspevky do II. piliera automaticky, v tomto smere nemá fyzická osoba žiadnu oznamovaciu povinnosť.

